

TYY / Mika Penttilä

21.8.2007

Fingrid Oyj:n vastine YVA-ohjelmasta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin

1 Johdanto

Hyvinkää - Hikiä 400 kV voimajohdon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta annettiin yhteysviranomaiselle kaiken kaikkiaan kuusi mielipidettä ja seitsemän pyydettyä lausuntoa.

Lausuntopyynnön saaneista tahoista Uudenmaan liitto ei antanut lausuntoa YVA-ohjelmasta.

Seuraavassa on esitetty Fingrid Oyj:n vastineet esitettyihin lausuntoihin ja mielipiteisiin. Lausunnon keskeinen sisältö on esitetty ensin. Vastine on kunkin lausuntotiivistelmän jälkeen kursivoituna.

2 Lausunnot

Hämeen liitto katsoo, ettei sillä ole erityistä lausuttavaa arviointiohjelmasta. Hämeen liitto haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota Hikiän sähköaseman johtoyhteyksien voimakkaaseen vahvistamiseen ja saneeraamiseen lähivuosina. Hämeen liiton käsityksen mukaan Hikiän sähköasemalle ja sen lähiympäristöön tarvittaisiin kokoava suunnitelma johtoyhteyksien ympäristöön sovittamisesta.

Vastine:

Arviointiselostuksessa kuvataan havainnekuvilla Hikiän sähköaseman johtoyhteyksien kehittymistä. Alkavan Hikiä-Forssa YVA-menettelyn yhteydessä arvioidaan laajemmin eri johtohankkeiden yhteisvaikutuksia lähiympäristölle.

Hämeen ympäristökeskus toteaa lausunnossaan, että voimajohtojen aiheuttamien maisemavaikutusten selvittäminen ja kuvaaminen on arvioinnissa hyvin tärkeää. Lisäksi arvioinnissa on kartoitettava, onko levenevällä osuudella tai sen välittömässä läheisyydessä pohjavedenottoa tai kaivoja, ja selvítettävä näiltä osin mahdolliset vaikutukset.

Vastine:

Arviointiselostuksessa kuvataan ja arvioidaan eri vaihtoehtojen aiheuttamat maisemavaikutukset.

Levenevän tai uuden johtoreitin osalta esitetään arviointiselostuksessa pohjavesiin kohdistuvat vaikutukset. Voimajohdon suunnitteluvaiheessa selvitetään pylväspaikkojen lähistön kaivot ja vesiputkistot.

Hausjärven kunta toteaa lausunnossaan, että sillä ei ole huomautettavaa YVA-ohjelmasta.

Hyvinkään kaupungin lausunnossa todetaan, että arvioinnissa tulee ottaa huomioon voimajohtoreittien lähelle sijoittuva asutus erityisesti melun, sähkömagneettisten kenttien ja maisemallisten vaikutusten osalta. Erityisesti tulee ottaa huomioon vaihtoehdossa B pylväiden korkeuden kasvamisen yli 10 metrillä aiheuttamat vaikutukset em. tekijöiden kannalta. Lisäksi vaikutuksia asumisviihtyvyyteen on selvitettävä arviointiohjelmassa esitettyä tarkemmin.

Vaihtoehdossa A vaikutuksia luontoon pitää selvittää erityisen tarkasti Järvisuo-Ridasjärven Natura 2000 alueella. Arviointiselostuksessa on arvioitava muodostuuko hankkeesta Natura-alueen suojeluarvoille merkittäviä haitallisia vaikutuksia ja millaisia vaikutuksia vaihtoehtojen toteutumisella on esim. lintujen törmäysriskiin.

Päävaihtoehdon A alavaihtoehdoista Hyvinkään kaupungin mukaan voidaan suositeltavimpina pitää vaihtoehtoja A2 ja A3. Vaihtoehto A4 on maisemallisesti huonoin vaihtoehto. Päävaihtoehto B ei ole suositeltava, koska linja sijoittuisi Tanssikallion ja Martinlähteen alueilla kaavoitettujen asuinalueiden lähelle.

Lisäksi Hyvinkään kaupungin mukaan yhtenä vaihtoehtona olisi tutkittava nykyisen 110 kV linjan (Ve B reitti) siirtämistä kulkemaan samassa käytävässä muiden voimajohtojen kanssa Ritassaarensuon kautta (Ve A).

Arviointiselostukseen tulee lisäksi lisätä tarkempi kuvaus Martinlehdon alueen asemakaavoituksesta.

Vastine:

Arviointiselostuksessa arvioidaan uusien pylväiden korkeuden kasvamisesta aiheutuvat maisemavaikutukset. Asumiseen kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan arviointiselostuksessa mukaanlukien melu ja sähkömagneettiset kentät.

Luontoselvitykset suoritetaan kevään ja kesän 2007 aikana. Arviointiselostukseen sisältyy Natura-arviointi, jossa kuvataan luontotyyppit/lajit ja johtohankkeen vaikutukset niihin.

Nykyisen 110 kV voimajohdon siirtämismahdollisuus kulkemaan samassa käytävässä muiden voimajohtojen kanssa Ritassaarensuon kautta selvitetään ja arviointiselostuksessa esitetään siirron edellytykset tai sitä estävät seikat.

Arviointiselostukseen lisätään kuvaus Martinlehdon alueen asemakaavoituksesta.

Suomen luonnonsuojeluliitto ja Uudenmaan ympäristönsuojelupiiri toteaa lausunnossaan, että A-vaihtoehto kulkisi Järvisuo-Ridasjärven Natura 2000 -alueella. Asiasta tarvitaan erityinen Natura 2000 -arviointi ja mahdolliset muut päätökset luonnonsuojelulain 65 - 66 §:n mukaisesti. Lisäksi tutkimukset Natura-alueella varsinkin pesimäaikaan saattavat vaatia alueellisen ympäristökeskuksen lupia.

Lausunnon mukaan tulee arviointiselostusvaiheessa parantaa tiedotusta ja osallistumista paikallisten ympäristöjärjestöjen osalta.

TYY / Mika Penttilä

21.8.2007

Lisäksi lausunnon mukaan arviointiselostukseen tulee lisätä kuvaus tehtävistä maastotöistä. Arvioinnin epävarmuustekijöiden yhteydessä tulee mainita varovaisuusperiaatteen soveltaminen.

Vastine:

Luontoselvitykset suoritetaan kevään ja kesän 2007 aikana. Arviointiselostukseen sisältyy Natura-arviointi, jossa kuvataan luontotyytit/lajit ja johtohankkeen vaikutukset niihin.

Arviointiselostusvaiheessa yleisötilaisuuksista ilmoitetaan hankkeen vaikutusalueen lehdissä ja pyritään informoimaan paikallisia intressiryhmiä tilaisuuksista erikseen.

Arviointiselostuksessa kuvataan tarvittavia maastotöitä tarkemmin. Arviointiselostuksessa käsitellään myös hankkeeseen liittyviä epävarmuustekijöitä.

Etelä-Suomen lääninhallituksen sosiaali- ja terveystoimisto toteaa lausunnossaan, että arvioitaessa hankkeen vaikutuksia pohjavesiin, tulee ottaa huomioon vaikutusalueella olevat käytössä olevat vedenottamot ja talousvesikaivot.

Lausunnon mukaan myös rakentamisen aikaisia vaikutuksia tulee tarkastella lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Lääninhallitus pitää lisäksi tärkeänä, että vaikutusalueen kuntien terveydensuojeluviranomaiset osallistuvat arviointimenettelyyn.

Sosiaalisten vaikutusten arviointi tulee lausunnon mukaan tehdä monipuolisia tiedonkeräämiskanavia käyttäen. Muun muassa vaikutusalueen kuntien sosiaaliviranomaisten tulisi osallistua arviointimenettelyyn.

Vastine:

Levenevän tai uuden johtoreitin osalta esitetään arviointiselostuksessa pohjavesiin kohdistuvat vaikutukset. Voimajohdon suunnitteluvaiheessa selvitetään pylväspaikkojen lähistön kaivot ja vesiputkistot.

Arviointiselostuksessa tarkastellaan myös rakentamistöiden aikaisia ympäristövaikutuksia.

Vaikutusalueen kunnat nimeävät arviointimenettelyn ohjausryhmän työskentelyyn osallistuvat edustajansa.

2.1 Yli-Jurvan aluetta koskevat lausunnot

Hyvinkään kaupungin lausunnossa todetaan, Palopuron-Ridasjärven osayleiskaavaotteen rajausta tulisi laajentaa siten, että myös Yli-Jurvan alueen linjausvaihtoehtojen alueet sisältyisivät siihen.

Vastine:

Palopuron-Ridasjärven osayleiskaavaotteen rajausta laajennetaan arviointiselostuksessa kattamaan myös Yli-Jurvan alue.

TYY / Mika Penttilä

21.8.2007

3 Mielipiteet

3.1 Yli-Jurvan aluetta koskevat mielipiteet

Mielipiteessä 1 todetaan nykyisen voimajohdon linjauksen (TA 0) olevan paras vaihtoehto. Jos siirtoon päädytään, linjaus TA 1 on mielipiteen jättäjän mukaan paras vaihtoehto. Mielipiteen lausuja vastustaa jyrkästi vaihtoehdon TA 3 mukaista linjausta mm. kielteisten maisemavaikutusten ja alueen kiinteistöjen pirstoutumisen perusteella.

Vastine:

Yli-Jurvan alueen eri vaihtoehtojen vaikutukset asumiseen, maisemaan ja elinkeinojen harjoittamiseen sekä lähikiinteistöjen arvoon arvioidaan tutkimustiedon ja asiantuntija-arvion perusteella arviointiselostuksessa.

Mielipiteessä 2 vastustetaan vaihtoehdon TA 3 mukaista linjausta. Linjauksella todetaan olevan kielteisiä vaikutuksia perinteiselle maalaismaisemalle ja sen vaikeuttavan mahdollisuuksia laajentaa maatilamatkailuelinkeinon harjoittamiseen. Lausuja arvelee myös voimajohdon takia jouduttavan purkamaan rakennuksia ja sen vaikeuttavan laidunaitojen käyttöä sekä alentavan alueen kiinteistöjen arvoa. Mielipiteessä korostetaan Hyvinkään kaupungin roolia vaihtoehtojen muodostamisessa. Lausuja pitää mahdollisena muuttaa yleiskaavan mukaista TA3 johtoreittivarausta.

Vastine:

Yli-Jurvan alueen eri vaihtoehtojen vaikutukset eri tyyppisiin maisemiin, elinkeinojen harjoittamiseen ja lähikiinteistöjen arvoon arvioidaan tutkimustiedon ja asiantuntija-arvion perusteella arviointiselostuksessa. Voimajohto kaikissa vaihtoehdoissa suunnitellaan ja sijoitetaan siten, ettei nykyisiä rakennuksia tarvitse purkaa. Metalliset laidunaidat voivat latautua epämiellyttävästi voimajohdon sähkö- ja magneettikentistä, mutta maadoitettaessa eli yhdistettäessä voimajohdon haltijan ohjeiden mukaan laidunaita maahan näiltä haitoilta vältytään.

Kaavoitus ja sen muutokset käsitellään Hyvinkään kaupungin päättävissä elimissä kaavoituksesta säädettyjen lakien ja asetusten mukaisesti.

Mielipiteessä 3 vastustetaan vaihtoehdon TA 3 mukaista linjausta. Linjauksella todetaan olevan kielteisiä vaikutuksia muun muassa virkistyskäytölle, vihannesten harsoviljelyn harjoittamiselle ja ravivalmennukselle. Myös johdon vaikutus kiinteistöjen arvoon huolestuttaa lausujaa.

Vastine:

Voimajohto ei sinänsä rajoita virkistyskäyttöä; kuitenkin esimerkiksi leijon lennättäminen voimajohdon läheisyydessä edellyttää huolellisuutta. Vihanneseviljely on mahdollista johdon alla, mutta harsoja on käsiteltävä ja kiinnitettävä hyvin huolellisesti.

Voimajohdon aiheuttamat sähkö- ja magneettikentät sekä voimajohdon aiheuttama melu esitetään arviointiselostuksessa. Samoin voimajohdon eri vaihtoehtojen vaikutukset asumiseen, elinkeinojen harjoittamiseen ja kiinteistöjen arvoon käsitellään tutkimustiedon ja asiantuntija-arvion pohjalta arviointiselostuksessa.

TYY / Mika Penttilä

21.8.2007

Suunniteltavan voimajohdon aiheuttamat sähkömagneettiset kentät eivät ylitä suositeltuja enimmäisaltistusarvoja. Mikäli tuote, kuten pulssimittari, täyttää EMC (elektromagneettinen suojaus) -direktiivissä vaaditun häiriönsietotason, pitäisi sen käytön voimajohdonkin lähistöllä olla ongelmaton. Mikäli ongelmia silti ilmenee, tulee olla yhteydessä laitevalmistajaan.

Mielipiteissä 4, 5 ja 6 vastustetaan vaihtoehdon TA 3 mukaista linjausta. Voimajohdon arvioidaan hallitsevan asunnoista avautuvaa näkymää ja siten aiheuttavan kiinteistöjen arvon alentumista. Lausujat arvioivat myös voimajohdon aiheuttavan turvallisuusriskejä ja vaarallisia magneettikenttiä. Voimajohdon siirrolle nykyiseltä linjaukselta (TA 0) ei mielipiteen mukaan ole riittäviä perusteita.

Vastine:

Arviointiselostuksessa arvioidaan tutkimustiedon ja asiantuntija-arvion pohjalta voimajohdon eri vaihtoehtojen vaikutusta maisemaan, asumiseen ja kiinteistöjen arvoon. Muutostilanteita havainnollistetaan havainnekuvilla.

Voimajohto ja sen rakenteet mitoitetaan voimajohtoja koskevien normien mukaisesti kestämaan poikkeuksellisetkin tilanteet ja säätilat. Pitkäaikaisten vikatilastojen valossa kantaverkossa (vuonna 2006 48500 pylvästä ja 14000 km) tapahtuu voimajohtopylvään sortumista vastaavia vakavia vikoja keskimäärin alle yksi vuodessa. Lisäksi voimajohdot ovat siten suojattu, että vikatapauksessa virta katkeaa noin 0,1 sekunnissa eikä viasta aiheudu sähköistä vaaraa ympäristölle.

Voimajohdon aiheuttamat sähkö- ja magneettikentät esitetään arviointiselostuksessa. Ne eivät ylitä STM:n suosittamia enimmäisaltistusarvoja.

